

EKONOMIKA

Ceny energií v následujících měsících vyrostou o další desítky procent, firmy se proto připravují na další vlnu zdražování.

Ta přitom ve všech případech nemusí dopadnout na koncové spotřebitele, trh se totiž rozdělil na dvě poloviny.

Mikročipy, grafické karty, dřevo, papír nebo stavební materiály. Přerušení dodavatelských řetězců zdražilo většinu komodit, které ke svému chodu potřebuje český průmysl. Současná energetická krize je tak pro většinu podnikatelů pouze další navýšenou položkou. Velká část z nich přitom přiznává, že prostor pro navýšování cen na trhu stále je, zákazníkům totiž nákupní apetit nechybí.

Zdražení se v následujících měsících dotkne například cen betonu, základní suroviny pro stavebnictví, přiznává mluvčí společnosti Heidelberg Marek Tláškal. Růst cen betonu přitom podle Tláškala nevyhází pouze z rostoucí ceny elektřiny, ale také zdražení emisních povolenek, které výrobci betonu musejí nakupovat. „O energiích se mluví nejvíc, ale zásadní téma jsou právě emisní povolenky. Klíčová je také cena pohonných hmot a rostoucí personální náklady,“ vysvětluje Tláškal. Očekává přitom, že porostou také ceny šterku, ubývá totiž lokalit, kde by se dal těžit.

I s ohledem na rostoucí ceny nicméně stavebnictví dále mírně roste, meziročně o více než procento. Daří se především inženýrským stavbám, pomaleji pak roste výstavba rezidenčních budov. Tento trend dodává firmám z oboru dostatek sebevědomí, že je pro zdražování na trhu stále prostor. To potvrzuje také Tláškal, podle nějž bude stavebnictví reagovat na zvýšené náklady až v horizontu dvou let. V té době bude také zásadní, jak se stát postaví k infrastrukturním stavbám, které jsou pro sektor klíčové.

APETIT PO VÝSTAVBĚ NEKONČÍ

Podobnou zkušenost má také majitel jindřichohradecké pily Lubor Kasal. „Dopady růstu energií na provoz zatím spočítané nemáme, pomoci by nám ale mohly ceny dřeva,“ vysvětluje podnikatel. Dřevo začalo na trhu mírně zlevňovat, mohla by se tím tak vykompenzovat cena energií. Kasalova firma se zabývá také přípravou materiálu pro dřevostavby. Vysoká poptávka by ale podle něj nejspíše zůstala, i kdyby své výrobky zdražil. Alespoň podle zkušenosti z jihu Čech apetit po výstavbě rozhodně nekončí.

O zdražování proto hovoří také skláři, pro které je stavebnictví klíčovým odběratelem. „Náklady se znovu promítnou do cen bytů,“ vysvětluje Marek Novák, tajemník Asociace sklářského a keramického průmyslu. Nejde přitom pouze o okna v novostavbách (kromě skleněných tabulí

Zdražování energií přidává další dílek do skládačky navýšených nákladů podnikatelů. Ale ne všichni si mohou dovolit zdražit, například zemědělci.

Podnikatele drtí rostoucí ceny energií i surovin

Zemědělci mají jen omezený prostor zdražovat.

FOTO: NADACE PARTNERSTVÍ

Výrobní společnosti čelí obrovskému nárůstu cen vstupních surovin a materiálů. Co se týče promítnutí těchto nárůstů do cen našich produktů, je náš prostor omezený.

Andrea Jurčková
mluvčí společnosti Gumotex

zdražily také plastové a hliníkové rámy), ale i izolační materiály, jejichž součástí je také sklo. „Zakázky jsou nyní domluvené na půl roku, záleží tedy, jak se v následujících měsících odběratelé se skláři domluví,“ vysvětluje Novák.

Mírně odlišná je podle něj situace u sklářů vyrábějících užitkové sklo – i ti budou muset zdražovat. Přesto jejich ceny zůstanou nižší než u západních výrobců, k poklesu poptávek tak podle něj nemusí dojít.

Samostatnou kapitolou jsou pak podle Nováka výrobci skel pro automobily, kteří se v současnosti řídí sníženou poptávkou výrobců. Na to poukazuje také místopředsedkyně Asociace malých a středních podniků Pavla Břečková, podle níž jsou mnozí subdodavatelé kvůli rostoucím cenám energií a dalších vstupů pod vzrůstajícím tlakem. Nemohou totiž operativně navýšovat ceny tak jako podnikatelé dodávající přímo pro spotřebitele. „Je zde smluvní vázanost a teoreticky zdražit nemůžete,“ vysvětluje Břečková.

„Výrobní společnosti čelí obrovskému nárůstu cen vstupních surovin a materiálů. Co se týče promítnutí těchto nárůstů do cen našich produktů, je náš prostor omezený,“ potvrzuje Andrea Jurčková z Gumotexu, který je významným dodavatelem pro automobilový průmysl. Navzdory problémům v automobi-

lovém průmyslu je dobrá také spotřebitelská nálada, jak potvrzuje německý institut GfK. Roste především ochota utrácet, v následujících týdnech se ale trend může změnit kvůli silící pandemii.

Obavy ze zdražování nicméně panují také v zemědělství – jak u farmářů dodávajících na koncový trh, tak u subdodavatelů pro další potravinářskou výrobu. Česko je totiž dlouhodobě pod tlakem zahraničních trhů.

Své o tom ví například Jan Král, který se v polabské nížině zaměřuje na produkci vajec. „Polští producenti přestali dodávat do Ruska, takže dovažujeme vejce k nám. Pro nás je tedy komplikované si o zvýšení ceny říct,“ vysvětluje Král problémy, které souvisejí s prudkým nárůstem nákladů.

Obstarávání více než dvanácti tisíc nosnic přitom pro Krále znamená značné náklady za energie, například za ventilaci haly. Ještě před růstem cen energií proto začal připravovat vybudování vlastní fotovoltaické elektrárny, která mu má zajistit až 80 procent potřebné elektřiny. Také proto doufá, že se ho růst cen energií dotkne méně.

Pesimističtější je však ze zdražování energií farmář Jan Miller zabývající se především produkcí mléka. „Ročně platím za elektřinu přibližně milion korun. Pokud bude platit to, že silová elektřina zdraží až o pade-

sát procent, přijdu tím o 60 procent svého zisku,“ vysvětluje středočeský zemědělec. „Cena mléka je nicméně sedmáct let prakticky stejná,“ dodává Miller. Zdražení je podle něj jen málo pravděpodobné.

Ještě nedávno dodával jogurty pro český obchodní řetězec. Kvůli rostoucím nákladům chtěl zboží zdražit o pět procent. To ale řetězec odmítl a smlouvu s mlékařem vypověděl. „Abych se z těžké situace v zemědělství dostal, musel jsem si založit také stavební firmu,“ naráží Miller na stagnující výkupní ceny a vysoké náklady. Nejde přitom pouze o ceny energií. V posledních letech zdražovaly také zemědělské stroje, až trojnásobně pak od léta zdražila hnojiva. Pro jejich výrobu je totiž nutné velké množství plynu.

O možném zdražování ale hovoří pekaři. Těm se ceny energií zvýšily až o sto procent, významně přitom rostly také ceny dalších surovin. Například u oleje vzrostly o 65 procent, u mouky o 25 procent a u cukru o 15 procent. Pekaři proto avizují, že udržení cen pečiva na stávající úrovni je nepravděpodobné. Podle svazu pekařů by bez zdražení desítky pekáren musely ukončit svůj provoz.

MICHAL TOMĚŠ
redaktor